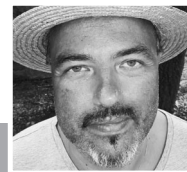

Novák Valentin

A szolnoki csata

Novák Valentin
(1969, Budapest)
költő, író, tanár

Játszódik: *Budapest, Május 1. út 45.,
Állami Szociális Intézet, 1979. március*

– Kedves fiatal elvtársak! Gondolom, nem kell már bemutatkoznom, bár látok néhány új lakót. Legyen hát. Karmazsin Kálmán elvtárs vagyok, a zuglói KISZ-bizottság ideiglenesen megbízott elnöke. Jövetelem célja nem egyéb, minthogy az Állami Szociális Intézet növendékeit, akik tevékenységükkel, tanulás, továbbképzés, önművelés, majdan – rokkantságuk ellenére is – hasznos tagjai lehetnek az országnak, s fontos tényezőivé válhatnak az ötéves tervek megvalósulásának, arra biztassam, tegyék mindezt szervezett keretek között, s ha még nem tették volna, lépjenek be a kerületi KISZ-szervezetbe, így erősítve a kommunista ifjúság lelkületét, s élvezve azt a számos előnyt, amelyet egy ilyen tagság biztosít.

Kedves fiatal, kommunista barátaim!

A Magyar Szocialista Munkáspárt és a Magyar Népköztársaság kormánya egyaránt arra törekszik, hogy minden állampolgárnak biztosítsa a szabad élethez, a szakmatanuláshoz, a munkavállaláshoz, a családtervezéshez, egy szóval a boldoguláshoz vezető utat. Nincs ez másként a rokkant fiatalok esetében sem, legyenek bár születésüktől fogva hátrányosan érintettek, vagy, hogy úgy mondjam, csak életük folyamán szereztek maradandó sérülést.

Nyugodtan mondhatom, hogy pártunk és kormányunk minden lehetőséget biztosít a hendi keppel induló fiatalok társadalomba integrálása érdekében. Az infrastruktúra egyre fejlődik, már nemcsak a múlt úri osztályának lakhelyei állnak rendelkezésre, hanem építünk és átépítünk

a kor legmagasabb szintű követelményeinek megfelelően.

Az Állami Szociális Intézet két telephelye is jó példa erre a fejlődésre. Itt, a Hermina úton, megépült a rámpa, amely a szabad ki- és bejárást, végső soron a hatásos társadalmi beilleszkedést segíti, valamint a belső helyváltoztatást megkönnyítő lift is ünnepélyes átadásra került, mikor is a nemzetiszín pántlikát nekem volt szerencsém átvágni. Ezen kívül nagy figyelmet fordítunk arra is, hogy a kommunista erkölcs és szellem kifejlődése érdekében minél izgalmasabb és tanulságosabb műsorokkal szórakoztassuk, neveljük az ifjúságot. E felfogásnak megfelelően ebben a félévben járt nálatok két kabarészínész, egy nőtáncos, egy kamarazenekar, a Munkásörtség kamarakórusa, rendeztünk sakkversenyt, illetve szerveztünk két kirándulást, egyet Szolnokra, egyet pedig a Vörös Kalász MGTSZ marhatelepére, Tiszaprücskére, hogy az ott folyó munkát tanulmányozva, az itt lakók kedvet kapjanak *a társadalmi integrációba való minél előbbi betagozódásra*. Úgy hiszem, a szolnoki KISZ-alapszervezettel, valamint a TSZ KISZ-szervezetével lefolytatott eszmecsere mindenki épülésére szolgált.

Kedves fiatal, kommunista barátaim! Az...

– Karmazsin elvtárs!

– Igen, kedves, ifjú barátom?

– Honnan tudja, kedves Karmazsin elvtárs, mi történt Szolnokon és Tiszaprücskén, mikor ott sem volt?

– Kedves, ifjú elvtársam, mi sem egyszerűbb ennél. A nevezett KISZ-alapszervezetek jelentéséből. Ez a tájékozatlanság is azt mutatja, mennyire nagy szükség van arra, hogy megis-

merkedjenek a kommunistává nevelés rendszerével, a felépítménnyel, a struktúrával és a működéssel...

– Karmazsin elvtárs! Nem volt ott más, mint egy másodosztályú ebéd, aztán erős poharazgatás.

– Nem értem, ifjú barátom. Hogy is mondta?

– Karmazsin elvtárs, berúgtunk, mint az alban számar, és a kötelező *Bunkócska* után népdalokat, pajzán énekeket, s ha megbocsát, de hát így volt, irredenta és nacionalista dalokat, és háború előtti kuplékat énekeltünk... Aztán meg ereszd el a hajam, és csavard fel a szőnyeget...

– Kedves elvtá...

– Tényleg így volt... Én összejöttem Jucikával, aki kicsit sántít, de nagyon erős a combja. Ő volt a téesz egyik tehenéslánya. Úgy meglovagolt, hogy defektes lett mind a két nagykezem.

– Jut eszembe, én viszont Szolnokon összerőttem egy hollóházi Lenin-szobrot, amikor nekihanyatlottam részegen a relikviás vitrinnek, de, nyomtalanul eltüntettem, lapáttal és vödörrel...

(Röhögés...)

– Lapát és vödör... Sarló és...

(Még nagyobb röhögés...)

– Elég le...

– Nekem is van egy sztorim. Én Szolnokon...

– Ez gyalá...

– Hallgassuk meg! Neki mindig nagyon jó sztorijai vannak, mióta a lábát leszelte a vonat...

– De kedves ifjú elvtár...

– Kérem, Karmazsin elvtárs, hadd mondjam el, ez is hozzátartozik a teljes igazsághoz, hiszen nem vezet egyenes út a kommunistává válás Golgotájára...

(Kuncogás innen-onnan...)

– De kérem! Ez botrá...

– Most én beszélek, Karmazsin elvtárs. Csak hogy tisztában legyen a dolgokkal. Néha meg kell kérdezni a jelenlévőket is, akik nem titkárok... meg pártfunkcik...

– Üljön le, Karmazsin elvtárs, mintha csak hazajött volna hozzánk, foglaljon helyet, nem kell, ott feszengjen a katedra mögött. Csüccs, hogy úgy mondjam!

– Úgy, úgy...

– Hallatlan...

– De egyszer megéri meghallgatni. Maga még fiatal, maga még ép, s talán így is marad, talán még az elméje is kiépülhet. Megépülhet, hogy úgy mondjam...

(Valaki felnyerít, majd többen csatlakoznak...)

– Szóval... Szóval és tettel. Nem úgy, mint maguk, hanem tettel is! Az úgy esett... Megitunk már vagy három Szkander bég konyakot, üveggel persze, mert a szolnoki alapszervezet elég jól el volt látva, nem hiába kommunista fellegvár, meg egy palack Boszorkányvért, amikor kitaláltuk, hogy menjünk el az ép KISZ-esekkel, meg az egyetlen bicegővel, aki tutira megúsza a gyermekbénulást, szóval menjünk el házibulizni, mert feszélyezi az embert, ha Marx, Engels, Lenin és Kádár János arcképe alatt kell feloldódnia... Az eszmében, hehe...

(Értő kacagások jobbról és balról...)

– Fejezze be!

– Nem, Karmazsin elvtárs. Nem fejezem. Most kezdtem csak el! Szóval a szolnoki fellegvár elég jó bulival kecsegtetett. Hordáink kigurultak, sántítottak, bicegtek a Zagyva-partra, s ott tovább folyt az ivászat azzal a tervvel, hogy nem sokára felmegyünk a KISZ-titkár lakására, aki csak azért lett KISZ-titkár, Józsi, ha jól emlékszem...

– Ja, Lanker Józsi. Nagy marha volt...

– A langaléta Józsi!

– ...mert megkérte rá apuci, aki nagy fejes a megyében... A kérés zsarolás volt tulajdonképp, mivel kilátásba helyezte, nem kap Zsiguli paripát, ha fel is veszik a gépiparira.

– Mondd tovább, az oltári este volt!

– Szóval kinn voltunk a folyóparton. Volt egy betonrámpa, bele a vízbe, de hogy mi végre építették oda, azt szerintem Rákosi Mátyás sem

tudná megmondani. Pedig ő nagy szakértelemmel nézett a jövőbe, kalászos markát dörzsölgetve.

– Túl költői vagy, Csusza! Lényegre, mert elalszik Karmazsin elvtárs, s akkor nem tud miről írni a jelentésében...

– Jó, jó... Szóval és tettel, képzelje, Karmazsin elvtárs, leállítottuk oda, a betonrampa tetejére Perc kocsját, de már mindenki annyira mák volt, Perc is, hogy elfelejtettük, nem fognak jól a fékjei. Ott tombolunk, nyomjuk a vakert, kortyolgatunk, arról ábrándozunk mindahányan, hogy elvisszük Gizit, a KISZ-titkár titkárnökjét, s görgünk vele, lerítt róla, hogy országos ribi, amikor egyszer csak felnyerít Perc, és jajveszékelnéi kezd. „Buzik, buzik, gurulok, faszfejek, bele a vízbe, mentsetek meg!” Hát odapislogunk, de már csak mellkasig látódott, s a következő pillanatban a feje búbja is eltűnt a sötét habokban...

– Na, ne költs, Csusza! Csak úgy mondd, mintha tollba mondanád a titkár elvtárs noteszébe... Szárazon, a lényeket kétszer aláhúzva... (Derültség fut át a termen...)

– Szóval Percnek se híre, se hamva. Lefagyott arcunkról a kedélyes mosoly. Hirtelen egyszerre felejtettük el Gizit. Pedig elég perverznek nézett ki ahhoz, hogy egy fél évre betöltse a fantáziáinkat. Rohantunk, botlottunk, gurultunk a víz széléhez. Kótyag úgy behúzta a fékeket, hogy pofára esett az éltető elembe, úgyhogy neki is elsősegélyt kellett adni. Én bele egy lábaltam a Zagyvába, az egyik mankómmal próbáltam körözni a folyófenéken, hátha megérezem Percet vagy a kocsját. Aztán még beljebb, vagy két méterre. No végtére, elkapta valaki a botot, mint később kiderült, Perc volt, s nem egy kapitális harcsa, s majdnem berántott engem is. Szóltam a többieknek, húzzanak kifelé, mert ez a marha magával ragad a hínárvilágba. A fél lábam még érezte a víz alá is benyúló betonrampát, de a támaszkodó mankóm gyors iramban süllyedt az iszapban. Megfogtak hátulról, s végre kihalásztuk a balféket, aki ahe-

lyett, hogy fulladozott volna, röhögve bugyborogta ki a sárlevet. A kocszi iszapsírba szállt. Gizi a háttérben a hasát fogta, és szexuális hanghordozásban nevetett, ha tudja, mire gondolok, Karmazsin elvtárs, biztosan maga is ismer ilyes elvtársnőket, akik ezt a regisztrert ütö meg, ha érteni tetszik, s amíg fél szemmel a szexuális kacagás irányába sandítottam, jól láttam, Lacus a seggecskéjét pöcögtette az egyik botjával. Ideges is lettem, mert úgy gondoltam, hogy ekkora életmentés után csak az enyém lehet Gizella. De nem volt vége a bulinak, elvtárs, ekkor kezdődött a java. A csuromvizes és totál járasképtelen, de kellően ittas Percet Gyogyi ölébe tettük, aki nem lelkendezett a rányakló vizes csomagtól. Néhány Zagyva-parti házban kigyúltak a villanyok, mert éjfélkor nem helyénvaló a kommunista erkölcsöt megkísérteni. Lehet, még a rendőrséget is megcsörgették egynémely vörös purifikátorok, mert amikor kinyílt Lanker Józsi lakásajtaja, hallottuk a szirénázást... De mozgásállapotunkhoz és maligánfokunkhoz képest gyorsan betódultunk a pecóba.

– Kérem, engedjenek el, én ezt a fertőt... egyszerűen nem...

– Maradjon csak, Karmazsin elvtárs...

– Lanker Józsi nevében is kikérem magamnak, együtt voltunk KISZ-továbbképzésen Csilibércen. Az egy talpig úriem... Az egy talpig elvtárs! Absztinens. Monogám. Tisztelettudó. Erkölcsös. Közösségi. Újító. Nagybetűs kommunista. Ez, ez pofátlan hazugság, amit maguk... Megkes...

– Bementünk... Nyomjátok már le Karmazsin elvtársat, ne fészkelődjön, ne cihelődjön, nem megy sehová. Értse meg, nem szolgálhatunk egyébbel, mint egy-két történettel. Mi nem leszünk hasznos tagjai ennek a mit tudom én, minek...

– Ez hallatlan, azonnal engedjenek el...

– Tíz perc, Karmazsin elvtárs, és elengedjük. Csak tíz perc az életünkéből... Az igazi életünkéből... Ez nem kirakat, ez nem kartotékadat, ha érti...

– Ááááá...

– Ne idézz már annyit, látod, hogy unja Karmazsin elvtárs.

– No, várjunk egy-két pillanatot, amíg kényelmesen elhelyezkedik a fotelben. Úgy látom, figyel. Akkor hát...

– Elkezdődött a házibuli... Került konyak, meg whisky, Szkander bég, Vinjak, mert valahol azért bejön nekünk a Jugoszlávia is, meg Club 99, lemezejátszó, hozzá Shadows-, Beatles-, Stones-, meg Cream-bakelit. A Nyugat összes mákonya! Józsi telefonált három csajszinak, mert telefon is dukál egy pártfinak, s máris benne voltunk a kommunista felső tízezer örvénylésében. A puritán létezés sűrűjében. Mire eszméltünk, megjelent három ledér szépség. Vörös haj, tűzvörös körmök és rúzs, piros nyakendő, de az se brahiból, ők igazi kommunista kéjnök voltak... És perverzek. Képzeld, az a rakat kripli bejött nekik... Még hancúroztak is velünk. Van, akinek az volt az első és utolsó nemi élménye, némelyek még most is arra az emlékre maszturbálnak itt, a Róheim-villában, amely egy barlang... rokkant csurungáknak.

– Tényleg, na, Csusza, úgy beszélj, hogy értse az elvtárs, meg mi is...

– Maga meg itt hivatalos jelentésekről beszél. Mi vagyunk a hivatalos jelentés. Mi, a kriplinép, ez a szedett-vedett siserehad.

– Ááááááá...

– Csitt, csitt, Karmazsin elvtárs. Ez a valóság, nem az ötéves terv, nem az MSZMP ikszedik kongresszusa. Orbitális táncolás vette kezdetét. Négykeréken, kétkeréken, két bottal, csípőficam-figurával. Bújtak hozzánk a vörös rébék, ribik, párdon, és el-eltűnt egyikünk-másikunk a lépcsőházban, a kis szobában. Karelgett a két lábán jött be, pedig még sohasem láttuk a kocsiján kívül, legföljebb, ha alszik, s nőtt egy harmadik lába is. Gombafej percenként hajította el a mankóit, s hanyatt vágódva vonaglott tovább a szőnyegen, mígnem az egyik vörös tündér kezelésbe nem vette.

– Kérem, engedjenek el...

Oláh Máttyás László: Metafizikai szakmunkás

– Karmazsin elvtárs, maga is kielégítetlen? Legyen rokkant, s életében egyszer jusson el egy ilyen bulira. Értékelni fogja az életet, értékelni fogja azt a keveset, amit ad... A buli tetőfokán minden botos és mankós srác meg csaj kisereglett az erkélyre, és onnan vezényszóra, asszem, Lanker Józsi parancsszavára, akárcsak a gerelyhajítók, eldobták a mankóikat, botjaikat. Azok lándzsákként fúródtak a park gyepebe, bukfenyeztek a betonkockákon. Rokkantmagyarok nyílzápora, ha érti, Karmazsin elvtárs. Közben Stones ment, ha jól emlékszem... Ja, kedves Karmazsin elvtárs, a csúcs azonban nem ez volt, hanem amikor két helyi KISZ-aktivista meg-

fogta Gyogyi kerekesszékét, és kivágta az erkélyről. Gyogyi pedig majdnem két lábra állt az örömtől. Amikor visszazálogtunk a lakásba, már éreztük, nagy baj lesz, főleg, hogy ekkor tolult ki a három félmeztelen vörös ribi, és erotikus táncot kezdtek járni az egyre dühödtebb teleplakók örömeire, akik már mind egy szálíg az ablakokban tolongtak, és átkozódtak. Jegyet is szedhettünk volna...

– És?

– Á, kezd megjönni az étvágy, Karmazsin elvtárs! Ugye, milyen jó kis hepaj lehetett? Már bánja, hogy olyan száraztészta módon éli az életét? Kíváncsi, kíváncsi ember... Na, hogy kerék legyen a jelentés, beszámolunk róla, hogy ezen az estén, vagy inkább hajnalon, kiszállt a szolnoki rendőrség, de miután észrevették Lanker Józsit, aki az előszoba hátsó traktusában szerénykedett, valószínűleg a KISZ-igazolványa után kotorászott, szinte haptákba vágta magukat. Odajött az egyik tányérsapkás fakabát, franc se igazodik el a rangjelzéseken, tudja, kimaradt nekünk egy fontos momentum, ha érti...

– Mit cifrázod, nem voltunk katonák, mert a honvédelemnek másfajta tüzérség kell...

– Pedig milyen állat nyílzáport tudunk produkálni! Elhomályosodnak a szemek, ha meglátják...

– Az egek, nem?

– A szemek, te nagyon hüle! Ez vicc, Csoki, vicc...

– Ja, vicc...

– Szóval... Megzavartatok... Hmmm, igen... és a rendőr nyomatékosan megkérte, Lanker papa tekintélyére is hivatkozva, hogy fejezze be a rendbontást és a csendháborítást, s ha öt percen belül eltüntetik az összes mankót, botot, meg a tropára ment rokkantkocsit a gyepről, akkor eltekintenek az igazoltatástól, az előállításoktól és egyéb kellemetlen procedúráktól... A lányokat pedig szigorú, helyszíni dorgálásban részesítették, amelynek folyamán gyakran

elhangzott a szocialista erkölcs szóösszetétel. Ja, igen. Az ő címeiket felírták...

– Vajon, miért?

– Úgyhogy megúsztunk mindent, kedves Karmazsin elvtárs. Mindössze a környék lakóinak tekintetnyílzáporán kellett átvergődnünk másnap. A pályaudvarra elkísértek újdonsült barátaink, akik segítettek a szocialista gondoskodás által élénk gördített lépcsők leküzdésében, s a vonatba is bevagonírozottak minket... Hát ennyit a valóságról. Így esett a rokkantak találkozója a szolnoki KISZ-alapszervezettel.

– Azért azt még elmondhatod, hogy a buli előtt volt pogácsa, Vitis, meg Oázis, és egy-két mondatot beszéltünk arról, mennyire nincs esélyük a rokkantaknak bármire is. Legalább mi legyünk hitelesek...

– Ja, és ekkor már látszott Lanker Józsi fején, hogy forgat valamit a kalács képe mögött...

– Szóval így, elvtárs. Mi tettekkel bizonyítottunk.

*

JELENTÉS

– részlet –

...A Hermína úton tett látogatásomon a mozgássérült fiatalokkal nyílt és haladó szellemű eszmecserét folytattunk, amely méltán mondathatja velem: jó irányt vettünk a fogyatékos emberek szocialista nevelése, és végső soron, társadalomba való beillesztésük terén. A beszélgetés során a szolnoki KISZ-alapszervezetnél tett látogatás is előtérbe került, s az a meglátásom, hogy a szolnoki elvtársak és ifjú kommunisták élen járnak a mozgássérült személyek *beolvasztásában*. Ezért szorosabbra kell fűzni a kapcsolatot az ottani vezetéssel, különös tekintettel Lanker József KISZ-titkárral, akinek kiforrott módszerei vannak erre nézvést is. Személyes látogatást tervezek...

Karmazsin Kálmán, megbízott titkár